

De onderstreepte zinnen van Luuk Gruwez

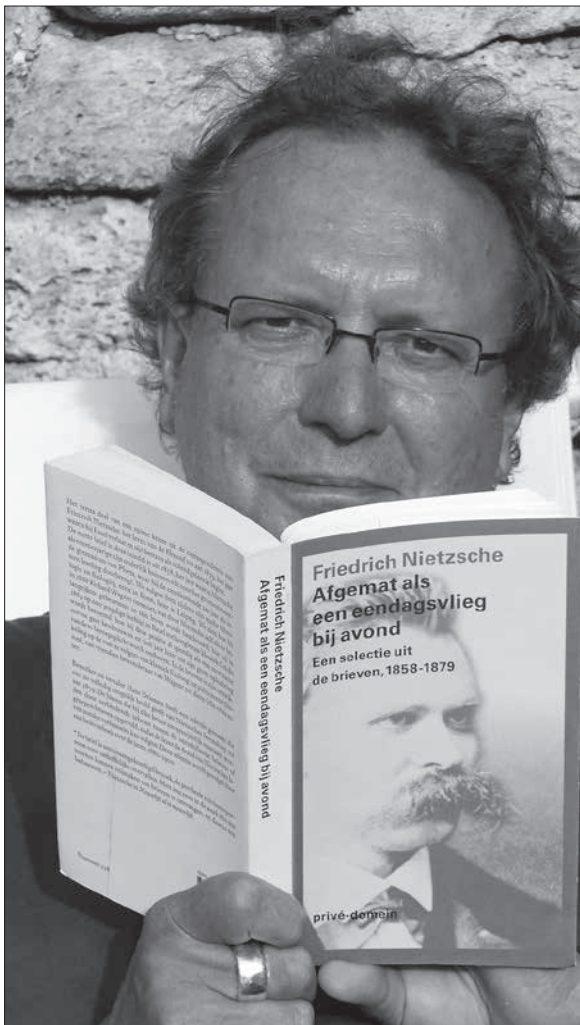

foto: © Mieke Deferme

Frappante zinnen om te bewaren en meteen terug te vinden. Ze worden met potlood, inkt of tekstmarker onderlijnd. Luuk Gruwez doet het ook.

Uit *'Vanwege een tere huid'* (Anton Koolhaas)
Alle ramen van het huis van de eerste geliefde hebben de eigenschap, dat zij zelf er onverhoeds voor kan verschijnen. Die vensters zijn daardoor rusteloos als een te dunne huid, die bij iedere emotie bloost of juist helemaal wit wordt, of vlekkerig als er spanning is. Ze zijn onaandoenlijk en tegelijkertijd onheilspellend als zij niet voor het raam van haar eigen kamer staat. Wáár, waar in godsnaam is zij in dat huis?

Het zijn de woorden waarmee Anton Koolhaas in 1973 zijn succesroman *Vanwege een tere huid* laat beginnen.

Ik besta dan exact twintig jaar en ik heb er geen flauw vermoeden van dat zij die aan de basis van mijn bestaan liggen, mijn vader en mijn moeder, tien jaar later om ter snelst zullen sterven, bijna eendrachtig: met maar een goede maand verschil. In de lente, ja, in dat seizoen van de tere huid en zo omstreeks de tijd van wat T.S. Eliot *the cruellest month* heeft genoemd: april dus. En mei, toch ook mei, de maand waarover ik dan weer geschreven heb dat het een mooie maand voor toekomst is. Het vreemde is dat ik het op dat moment van mijn bestaan nog niet zozeer op bloesems heb, niet op dat soort tedere huid, niet op het juveniele egocentrisme van de natuur, die hardnekkig haar best wil doen te bekoren. De tere huid waar mijn belangstelling naar uitgaat is die van de meisjes die mij onvermijdelijk doen aannemen dat ik hen niet krijgen kan en die ik van de weeromstuit des te aantrekkelijker vind. Mijn eigen tere huid heb ik in 1973 namelijk nog niet afgelegd. Ik heb nog geen enkele rampspoed meegemaakt. Ik bloos bij al het jeugdige vrouwelijks dat te dicht in mijn buurt komt, bedeesd en met een ego dat maar niet groeien wil. Het wordt niets met mij. En indien toch: hoeveel ouder zal ik daarvoor eerst moeten worden?

Ik lees verder in Koolhaas' inmiddels ten onrechte vergeten roman: 'In iedere vrouw is een meisje gestorven, zei mijn moeder altijd' (...). En dan zei ik er altijd achteraan: *'en in iedere man een jongetje.'* Die zinnen zouden misschien voorgoed uit mijn memorie zijn ontsnapt, maar begin december 2016, drieënveertig jaar na de eerste editie van het boek in kwestie, betreden mijn vriendin en ik in Porto de Casa da Musica, een muziektempel die pas in 2005 is voltooid. Het is een gebouw als een liefdesverklaring. Haast elke ruimte ervan doet ons verstomd staan van de genialiteit van de architect. Zijn naam? Rem Koolhaas, zoon van. En ik kan het niet helpen enigszins dwangmatig te zoeken naar de genetische parallellen tussen een liefdesroman en een gebouw dat in al zijn aspecten een huis wil zijn, een huis met massa's glas, talloze ramen: niet alleen dat van de eerste geliefde, maar ook die van alle geliefden ter wereld. Wat zoon Koolhaas heeft uitgetekend, verschilt op dat ogenblik niet wezenlijk van wat vader Koolhaas heeft beschreven: een wereld van ramen. Ramen die mensen met elkaar kunnen verbinden, maar hen ook van elkaar kunnen scheiden. Omdat het ons soms volstaat alleen maar te willen zien, wanneer wij beseffen hoe ondraaglijk het kan zijn te vaak te worden aangeraakt. ■